

[Finansministeren.]

naturligvis ikke kan forhøje de aarlige Skatter med mange Hundrede Millioner Kroner om Aaret for at dække disse, vil det ikke kunne undgaas, at Statsgælden vokser, saa længe Eengangsudgifterne er store. Det er dette, jeg har ment, naar jeg har sagt i et Interview, at de ekstraordinære Statsudgifter maatte dækkes ved Laan.

Det ærede Medlem Hr. Hans Hedtoft lod falde en Bemærkning, der kunde tyde paa, at han havde opfattet mine Udtalelser anderledes. Han mente aabenbart, at jeg straks ønskede at optage langfristede Statslaan, svarende til Eengangsudgifternes Beløb. Det er naturligvis ikke min Mening. Det vilde belaste Kapitalmarkedet for stærkt, men vi har jo siden Befrielsen brugt af Kassebeholdningen, og vi har optaget kortfristede Statslaan. Det maa vi fortsætte med. Paa den ene eller den anden Maade vil alt dette med Tiden betyde, at Statens Nettoforpligtelse bliver større.

Dette giver mig Anledning til at gøre nogle Bemærkninger om Statens Gæld. Den var før Krigen rundt regnet 1½ Milliard Kroner. Den er nu vokset en Del under Krigen, men samtidig har Staten opsamlet store Beløb paa Spærrekonto i Nationalbanken, saaledes at Nettogælden ikke er vokset særlig meget. Pr. 1. Januar har Nationalbanken imidlertid med Ministeriets Samtykke betragtet Garantien for de tyske Tilgodehavender som effektiv. Staten har derfor som Kautionsist overtaget disse Tilgodehavender og skylder paa denne Konto Nationalbanken ca. 7,6 Milliard Kr. Vi maa da regne med, at Statens Nettogæld nu er blevet forøget med dette Beløb, og den nærmer sig nu til 10 Milliarder Kr.

Som jeg tidligere har sagt, maa vi ogsaa regne med betydelige Eengangsudgifter i de nærmeste Aar. Det drejer sig her om Udgifter af forskellig Art, der ligger i Forlængelse af Krigstidens Udgifter, det vil sige af de 7,6 Milliarder Kr. Som Følge deraf vil der komme endnu en vis Tilvækst i Statsgælden. Dette rejser to Spørgsmaal, nemlig Spørgsmaalet om denne Statsgælds Forrentning og Spørgsmaalet om, hvorvidt der skal foretages Afbetalinger paa den.

I Øjeblikket er Rentebyrden relativt lille. De Penge, Staten har trukket til sig gennem Skatkammerbeviser og andre kort-

fristede Papirer, bærer kun en lav Rente, og hvad den store Gæld til Nationalbanken angaar, er der ikke foreløbig truffet nogen Aftale om Rentebetaling. Jeg benytter Lejligheden til her at sige, at det egentlig i økonomisk Henseende er ligegyldigt, om Staten betaler Renter af sin Gæld til Nationalbanken eller ej, og i første Fald hvor stor denne Rente er. Bankens Overskud tilfalder som bekendt, med visse Undtagelser, Statskassen, og det er derfor klart, at jo mere Staten betaler i Rente til Banken, des mere vil den faa tilbagebetalt som Overskud. Staten og Nationalbanken maa i Virkeligheden i saa Henseende betragtes som en økonomisk Enhed. Noget helt andet er, at det med Tiden vil blive nødvendigt at afløse denne Gæld til Banken i større eller mindre Udstrækning med almindelig Gæld til Offentligheden, og i saa Fald skal der naturligvis betales Renter.

Jeg kommer hermed til det andet Spørgsmaal, Spørgsmaalet om en eventuel Afvikling af Statens store Gældsforpligtelser. Det er i Virkeligheden det samme som Spørgsmaalet om de ledige Penge. Til Nationalbankens Udbetalinger under Krigen svarer jo en stærk Vækst i Pengemængden herhjemme. En hel Del af disse ledige Penge er opsuget gennem korte Statslaan, bunden Opsparing og paa anden Maade, men der er dog en Pengemængde paa godt 4 Milliarder Kr. ud over det, der maa antages at være Brug for til Omsætningen, det vil sige at Pengemængden er i hvert Fald 5, maaske snarere 6 Gange saa stor som det, der i Øjeblikket vilde være normalt, og de Eengangsudgifter, jeg har talt om, vil, hvis de ikke dækkes ved Laan paa Markedet, medføre en yderligere Stigning i Pengemængden herhjemme. Det samme gælder vort Eksportoverskud, der betyder, at Eksportørerne faar mere udbetalt fra Bankerne, end Importørerne indbetaler dertil. Det er klart, at vi ikke kan faa stabile økonomiske Forhold i Landet, saa længe vi har denne overnormalt store Pengemængde, og vi kan navnlig ikke afvikle blot en væsentlig Del af Krigstidens Restriktionssystemer, før Pengemængden er bragt ned paa et nogenlunde normalt Niveau.

Direkte eller indirekte vil den store Pengemængde ogsaa indebære en stadig Fare for Inflation, bl. a. ved at den tenderer